

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เน้นการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมควบคู่กับภาคเกษตรกรรม นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในระยะแรกคือการพัฒนาที่เน้นความสำคัญในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและการผลิตเพื่อส่งออกต้องพึ่งพิงวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ผลจากการพัฒนาดังกล่าวก่อให้เกิดการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น การเติบโตของภาคอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวมีรูปแบบการกระจุกตัวอยู่อย่างหนาแน่นในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นทำเลที่ตั้งที่มีปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ถึงแม้จะมีนโยบายการส่งเสริมที่ให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคก็ตาม ทำให้พื้นที่ทางเศรษฐกิจและเมืองขยายตัวออกไปและทุก ๆ ปี เขตเมืองมีการขยายตัวออกไปตามแกนหลักโดยเฉพาะบริเวณทางตอนเหนือของภาคมหานคร ซึ่งบริเวณจังหวัดปทุมธานีก็เป็นบริเวณพื้นที่ที่ขยายตัวออกไป เนื่องจากมีปัจจัยหลายด้านที่ผลักดันให้มีการขยายตัว ทั้งความสะดวกของเส้นทางคมนาคมขนส่ง ใกล้แหล่งตลาด การกระจายตัวของอุตสาหกรรมก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันประกอบกับความพร้อมทั้งทางในด้านสาธารณูปการ และสาธารณูปโภคมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ และยังเป็นพื้นที่ที่สามารถกระจายสินค้าออกไปสู่ผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ใกล้กับแหล่งตลาดขนาดใหญ่ของประเทศ นั่นคือ กรุงเทพมหานคร เพราะว่ากรุงเทพมหานครเปรียบเสมือนศูนย์กลางในการพัฒนาของประเทศทุกด้าน

นโยบายส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมโดยเน้นหนักทางด้าน การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ทำให้มีการลงทุนเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากการขยายตัวของมูลค่าผลผลิตมวลรวม จำแนกตามสาขา พบว่า สาขาการผลิต ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2537 -2540 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง โดยในปี พ.ศ. 2538 สาขาการผลิตมีอัตราการขยายตัวสูงสุดที่ร้อยละ 12.5 และในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ ปีพ.ศ. 2541 อัตราการขยายตัวของภาคการผลิตลดลงอยู่ที่ร้อยละ -11.2 ส่วนในปี พ.ศ. 2543 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.0 (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

จากการเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ส่งผลให้ผู้ประกอบการทุกขนาดไม่สามารถดำเนินการทางธุรกิจต่อไปได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เงินลงทุนจำนวนมาก

ประสบกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านเงินทุนและการส่งวัตถุดิบนำเข้า อีกทั้งปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย เช่น มีอัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ การล้มละลายของผู้ประกอบการ เป็นต้น จากวิกฤติดังกล่าวเป็นผลให้ภาครัฐได้ออกนโยบายและมาตรการเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจหลากหลายมาตรการ และมาตรการหนึ่งก็คือ การส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ในปี 2544 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ณ ราคาคงที่ ภาคการผลิตมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 1.2 และเริ่มมีการฟื้นตัวในปี 2543 เป็นต้นมา ทั้งภาคการผลิต ภาคการค้าและภาคการบริการ และวิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprises) เป็นวิสาหกิจอีกประเภทหนึ่งที่อยู่ในสาขาการผลิตที่มีความสำคัญต่อการฟื้นตัวและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งมีส่วนช่วยบรรเทาปัญหาความแออัดจากการเติบโตของสังคมเมือง กระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาค และเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นอีกด้วย เป็นวิสาหกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจไทยในแง่ของการจ้างงาน อีกทั้งเป็นจุดกำเนิดของผู้ที่สนใจลงทุนเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ เนื่องจากกิจการวิสาหกิจขนาดกลาง ใช้เงินลงทุนไม่สูงมากนักเป็นผลให้การใช้เงินลงทุนดังกล่าวสามารถหาแหล่งเงินทุนได้ภายในประเทศ ซึ่งแตกต่างกับการลงทุนขนาดใหญ่ที่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และแหล่งเงินทุนขนาดใหญ่จำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนจากนอกประเทศซึ่งมีความเสี่ยงในการลงทุน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกและอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรานั้นมีความผันผวนขึ้นอยู่กัภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศและนอกประเทศอีกด้วย อาจทำให้เกิดผลเสียต่อการประกอบกันได้ แตกต่างกับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง จะเห็นได้ว่าความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางนั้น อยู่ที่การเป็นกิจการที่สร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ ในบทบาทที่หลากหลายเป็นได้ทั้งผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้าและผู้ให้บริการนับเป็นผู้ประกอบการ ที่ทำหน้าที่ทั้งในด้านการสร้างสรรค์และอำนวยความสะดวกต่อธุรกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันอย่างยิ่ง

เมื่อพิจารณาถึงการจำนวนของวิสาหกิจขนาดกลางโดยไม่จำแนกตามลักษณะวิสาหกิจที่รวบรวมจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2545 พบว่า ปี พ.ศ. 2542 มีจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด 9,296 ราย เพิ่มจากปี พ.ศ. 2537 ที่มีจำนวนเพียง 5,838 ราย โดยคิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 9.8 ต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการภาคการผลิตมากกว่าครึ่ง (4,057 ราย) และเมื่อเทียบอัตราการเติบโตของสถานประกอบการขนาดกลาง พบว่า อัตราสัดส่วนของสถานประกอบการขนาดกลางเป็นสถานประกอบการเพียงประเภทเดียวที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2537 ประมาณร้อยละ 1.0 ต่อปี ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นในภาคของการผลิตและภาคการบริการ โดยสัดส่วนของสถานประกอบการขนาดย่อมลดลงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ในขณะที่สัดส่วนของสถานประกอบการขนาดใหญ่มีค่าคงที่ และเมื่อพิจารณาในแง่ของการจ้างงานของสถานประกอบการขนาดกลาง จำนวนการจ้างงานมีอัตราการขยายตัวจากปี พ.ศ. 2537 ซึ่งมีจำนวนประมาณ 543,800 คน เพิ่มเป็นจำนวน 886,700 คน ใน

ปีพ.ศ. 2543 คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3 ซึ่งสูงกว่าในสถานประกอบการขนาดย่อมถึงประมาณ 2 เท่าตัวในทุกลักษณะวิสาหกิจ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่งผลให้แนวโน้มการพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะที่ผ่านมา ให้ความสำคัญในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก ทำให้สถานประกอบการเลือกทำเลที่ตั้งโรงงานอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความแออัดในการใช้พื้นที่ทางอุตสาหกรรม และนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมให้มีการกระจายกิจการอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาค และเมื่อพิจารณาจากความได้เปรียบของพื้นที่ในจังหวัดใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร นั่นคือ บริเวณพื้นที่ของจังหวัดปริมณฑล (ปทุมธานี , นนทบุรี , สมุทรปราการ , สมุทรสาครและนครปฐม) จึงเป็นแหล่งที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนเพื่อประกอบกิจการอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ได้เปรียบด้านการประหยัดค่าขนส่ง เป็นสถานที่ใกล้แหล่งตลาด มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่ใกล้กับสนามบินซึ่งเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการเติบโตด้านอุตสาหกรรมอีกด้วย และในพื้นที่ยังมีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกันทั้งทางด้านวัตถุดิบและชิ้นส่วนกึ่งสำเร็จรูป เครื่องจักรอุปกรณ์ สินค้าชิ้นกลางจากต่างประเทศและประโยชน์จากสิ่งสาธารณูปการอย่างเพียงพอ ทั้งนี้เพราะการประกอบกิจการอุตสาหกรรมจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบหลายด้านนับตั้งแต่การวิเคราะห์ปัจจัยในกระบวนการผลิตซึ่งประกอบด้วย วัตถุดิบ ตลาด การขนส่ง แรงงานและเงินทุน เพื่อกำหนดว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อกำไรและความอยู่รอดของกิจการ ซึ่งปัจจัยด้านที่ตั้งก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการประกอบการและพัฒนาอุตสาหกรรม ด้วยเช่นกัน

จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาตามศักยภาพของจังหวัดแล้ว พบว่าลักษณะเป็นเมืองอุตสาหกรรมผสมกับภาคเกษตรกรรมด้วย จากความได้เปรียบของที่ตั้งและความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่สามารถรองรับการเติบโตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างเพียงพอ จึงทำให้ปทุมธานีเป็นจังหวัดที่มีสถานประกอบการ และโรงงานอุตสาหกรรมเลือกเป็นแหล่งที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง และจังหวัดปทุมธานียังเป็นส่วนหนึ่งของภาคมหานครและปริมณฑลที่มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมอย่างเด่นชัด จะเห็นได้จากจำนวนสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ เลือกพื้นที่จังหวัดปทุมธานีเป็นที่ตั้ง และโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางที่ตั้งอยู่ในจังหวัดปทุมธานีในปี พ.ศ.2543 มีจำนวนทั้งหมด ประมาณ 254 ราย มีจำนวนการจ้างงานทั้งหมด 65,185 คน (ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน) โครงสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาของปทุมธานี พบว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วเป็นผลให้มีการใช้พื้นที่เพื่อเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลให้ภาคอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่ทำรายได้สูงสุดของจังหวัดปทุมธานี ในปี พ.ศ. 2540 มีรายได้ทั้งสิ้นมูลค่า 83,844.61 ล้านบาท โดยคิดเป็นร้อยละ 69.20 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) และในปี พ.ศ. 2542

มีรายได้จากภาคอุตสาหกรรม จำนวน 94,999 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มจากปี พ.ศ. 2540 ประมาณ 10,000 ล้านบาท

กิจการทางด้านอุตสาหกรรมนั้นเป็นสาขาเศรษฐกิจที่มีความสำคัญในการพัฒนาหรือฟื้นฟูประเทศและฐานะทางเศรษฐกิจให้มีความมั่นคง ทั้งนี้เพราะว่าปัจจุบันรายได้และปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีพในปัจจุบันต่างเป็นผลผลิตที่มาจากอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ เป็นผลให้เกิดการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานีได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวด้วยและย่อมส่งผลโดยรวมต่อพื้นที่จังหวัดเองและในพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งนี้เพราะปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน ทำให้รูปแบบการตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมแตกต่างกันออกไปตามประเภทของอุตสาหกรรม สิ่งสำคัญและจำเป็นอีกอย่างหนึ่งที่ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมต้องคำนึงถึงก็คือ การเลือกทำเลที่ตั้งเพื่อการอุตสาหกรรม ซึ่งการเลือกแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมนั้นมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเลือกกระบวนการผลิต การเลือกแหล่งวัตถุดิบ การเลือกตลาดหรือปัจจัยอื่น ๆ ฉะนั้นการจะตั้งโรงงานแต่ละแห่งต้องทำการศึกษาถึงความเหมาะสมต่าง ๆ พอสมควร จึงจะตัดสินใจเลือกเป็นตำแหน่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดการได้เปรียบในการประกอบกิจการ ซึ่งต้องได้รับการพิจารณาก่อนการตัดสินใจที่จะลงทุน ซึ่งการตัดสินใจเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมผิดพลาดไปนั้นอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อการประกอบกิจการได้

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยในการเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมนั้น เป็นสิ่งสำคัญต่อการลงทุนประกอบกิจการและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางก็มีความจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยด้านที่ตั้งด้วยเช่นเดียวกัน

จากลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งปัญหาหรืออุปสรรคในการเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมีจำนวนมากและหนาแน่นอยู่ในบริเวณหนึ่ง และกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณาใช้ในการพัฒนาแหล่งอุตสาหกรรมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่กำลังมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งของสถานประกอบการ เพื่อประกอบการวางแผนในการรองรับผลกระทบที่เกิดจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีและภาคมหานครที่ขยายตัวต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) ศึกษาประเภทและการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง ของจังหวัดปทุมธานี ในปัจจุบัน
- 2) ศึกษาปัจจัยในการเลือกที่ตั้งและปัญหาหรืออุปสรรคในการเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง
- 3) เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาจะครอบคลุมเขตพื้นที่ทั้งจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วยอำเภอทั้งหมด 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอสามโคก อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอธัญบุรี อำเภอลำลูกกา อำเภอลองหลวง และอำเภอหนองเสือ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษารูปแบบที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง โดยศึกษาแยกตามประเภทของอุตสาหกรรม ในจังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาได้ศึกษาโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง โดยถือตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ดังต่อไปนี้

วิสาหกิจขนาดกลาง ได้แก่ กิจกรรมที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) กิจกรรมที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่า 50 คนแต่ไม่เกิน 200 คน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกิน 50 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท

การกำหนดประเภทอุตสาหกรรมจะถือเอาตามการแบ่งของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานีซึ่งเป็นหน่วยงานอุตสาหกรรมท้องถิ่นโดยตรง เพื่อสะดวกต่อการจัดระบบข้อมูลและการนำไปใช้อ้างอิง โรงงานอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษานั้นสามารถจัดเป็นหมวดอุตสาหกรรมได้ 9 หมวดใหญ่ ได้แก่

1. เกษตร
2. ก่อสร้าง
3. อาหารและเครื่องดื่ม
4. ไม้และแปรรูปไม้

5. สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
6. เคมีและพลาสติก
7. โลหะและอโลหะ
8. บริการ
9. อื่น ๆ

การศึกษาครั้งนี้เน้นการศึกษาสภาพปัจจุบันของรูปแบบที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. คัดเลือกพื้นที่ที่ใช้เป็นกรณีศึกษาจากจังหวัดในเขตปริมณฑล คือ จังหวัดปทุมธานี
2. กำหนดกรอบแนวความคิด ประเด็นในการวิจัย
3. ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากห้องสมุดและหน่วยงานของรัฐ ได้แก่
 - (1) การทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีพื้นฐานต่าง ๆ ของรูปแบบที่ตั้งและปัจจัยการเลือกที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - (2) ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมขนาดกลาง ซึ่งประกอบด้วย
 - นโยบายส่งเสริมและสนับสนุน
 - ลักษณะการประกอบการ
 - หลักเกณฑ์ / เงื่อนไขและข้อกำหนดในการประกอบการ
 - ฯลฯ
 - (3) ข้อมูลสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา
4. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ โดยการออกแบบสอบถาม และทำการศึกษาคณะสนาม โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางในพื้นที่ศึกษา
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
6. นำเสนอผลการศึกษาในรูปการบรรยาย ตาราง แผนภาพ และแผนที่
7. สรุปผลและเสนอแนะ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นิคมอุตสาหกรรม หมายถึง เขตที่ดินซึ่งจัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่รวมกันอย่างเป็นสัดส่วน อันประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคและสาธารณูปการครบครัน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ โรงกำจัดน้ำเสียส่วนกลาง ระบบป้องกันน้ำท่วม ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ นอกจากนี้ยังประกอบด้วยบริการอื่น ๆ ที่จำเป็นอีก อาทิเช่น ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ธนาคาร ศูนย์การค้า ที่พักอาศัยสำหรับคนงาน สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น
2. นิคมอุตสาหกรรมนวนคร หมายถึง เขตที่ดินที่จัดสรรสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม ตั้งอยู่บริเวณถนนพหลโยธิน กิโลเมตรที่ 46 ในพื้นที่ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
3. สวนอุตสาหกรรมบางกระบือ หมายถึง นิคมอุตสาหกรรมที่ดำเนินการโดยเอกชนตั้งอยู่บริเวณถนนติวานนท์ ในพื้นที่ ตำบลบางกระบือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

1.6 แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ สามารถจำแนกตามแหล่งที่มาได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ข้อมูลสถิติ เอกสาร จากหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น
2. แผนที่การใช้ที่ดิน จากกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
3. ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนาม และการออกแบบสอบถาม โดยวิธีการออกแบบสอบถามตามกลุ่มผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางในเขตพื้นที่ศึกษา

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.สามารถทราบถึงแหล่งที่ตั้งและประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

2.สามารถทราบถึงความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่ตั้งและการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางแต่ละประเภท ของโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว

3.เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปัจจัยในการเลือกที่ตั้ง ของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี